

Duurzame sierteelt: samenwerking in combinatie met vijf andere thema's

De sector streeft al jaren naar een duurzaam product, ingebed in een duurzame keten. Een algemene langetermijnvisie ontbreekt echter nog. Het start altijd bij samenwerking. En hoewel je er alle thema's aan kan koppelen, zullen vijf thema's altijd terugkeren.

Pieter Van Oost, secretaris AVBS

Begin juli vond op het PCS een rondetafelgesprek over duurzaamheid plaats. Doel was om de thema's in beeld te brengen die noodzakelijk zijn om tot een duurzaam sierteeltbedrijf te komen. Naast producenten, zaten ook keten-vertegenwoordigers (handel, retail, organisaties...) mee aan tafel. Een visie die niet gedragen wordt door de keten, is immers zeer zwak.

Een opvallende vaststelling is dat de uitdagingen die keten en producent zien, niet ver uit elkaar liggen, wat positief is. Er zijn andere nadrukken, maar geen grote verschillen. Onderstaande essentiële elementen kwamen steeds naar voor.

Samenwerking op één

Wil de sector op een duurzame manier blijven bestaan, dan zullen de verschillende partijen op zeer uiteenlopende vlakken veel meer de handen in elkaar moeten slaan. Maar ook producenten onderling moeten samenwerken op het vlak van kennisuitwisseling, afzet, transport en voorzieningen.

Communicatie is de basis van een goede samenwerking. Ketenspelers willen meer informatie uitwisselen. Communicatie van de consument moet via de retailers en handelaar tot bij de producent geraken. Enkel op die manier kan de teler zijn productie plannen, aanpassen en afstemmen. Als retailers bijkomende duurzaamheidseisen opstellen onder druk van de maatschappij, moeten deze in overleg met andere retailers en producenten worden opgesteld. Een gemeenschappelijke aanpak is efficiënter en maakt de communicatie gemakkelijker. Schakels uit de keten willen meer als sector naar buiten komen met een eenduidig, positief verhaal. Dit betekent dat de sector de troeven meer moet uitspelen.

Daarnaast moet de keten de consument informeren over zaken die de consument als negatief ervaart en uitleggen waarom en hoe de sector doet wat ze doet. Certificaten zijn een goed middel om duurzaamheid te garanderen, al mag die informatie niet verloren gaan in de keten.

Digitalisering zal hierbij een belangrijke rol spelen. Voor

Plastic afval is een zeer actueel probleem waarop korte termijn verandering in moet komen.

handel en retail is digitalisering ook belangrijk om efficiënt te handelen en transparantie en traceerbaarheid te garanderen.

Alternatieven voor afval

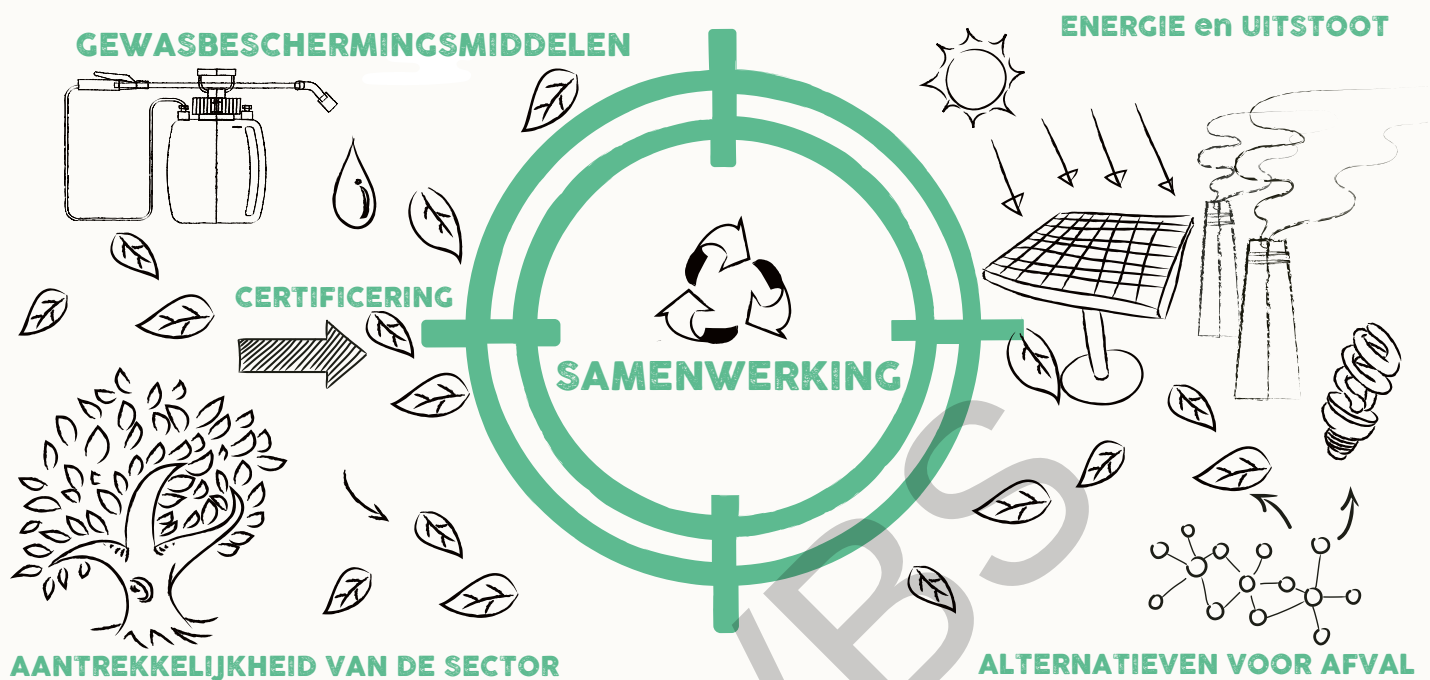
De sector produceert veel afval, met name plastic onder de vorm van verpakkingen en potten. Dit is een zeer actueel probleem waar op korte termijn verandering in moet komen. Het is belangrijk dat er voor (enkele) juiste alternatieven gekozen wordt met de laagste voetafdruk. De keten/consument moet de eventuele meerprijs dragen. Ook andere reststromen, zoals substraten en organisch materiaal, moeten circulair worden.

Aantrekkelijkheid van de sector

De rentabiliteit van de sector staat al langer onder druk, met alle gevolgen. Als de sector niet economisch duurzamer wordt, zullen zowel (geschoolde) werkrachten als potentiële overnemers terugdeinzen. Er zijn meerdere manieren om rentabiliteit te verhogen op bedrijfsniveau, maar het fundamentele probleem, de prijszetting, moet dringend aangepakt worden.

Daarnaast zijn er ook investeringen nodig om het werk in een sierteeltbedrijf werkbaarder en aangenamer te maken. Dat laatste geldt ook voor de bedrijfsleider. Het risico is groot in vergelijking met het lage rendement. Ook de inhoud van de job is belangrijk. De administratieve rompslomp maakt dat mensen te weinig kunnen bezig zijn met hun passie en daardoor afhaken. Opvallend is dat de keten hier minder van wakker ligt.

DUURZAME SIERTEELT

© Fatsow

Energie en uitstoot

Producenten zijn het erover eens dat nog veel vooruitgang kan geboekt worden op vlak van energieverbruik. Er kan meer groene energie komen en daarnaast kan het verbruik minder. Technologie en onderzoek zijn hiervoor onontbeerlijk. De ambitie moet zijn om klimaatneutraal, of zelfs positief te worden, zowel voor bedekte als onbedekte teelten. Ook de keten draagt verantwoordelijkheid over de duurzaamheid van hun leveranciers en zo ook over het imago van de sector.

Certificering

Certificering is geen doel op zich, maar een middel. Het geeft immers garanties en transparantie over duurzaamheid, zowel naar de keten als naar de maatschappij. Het kunnen voorleggen van garanties en transparantie wordt nu al gevraagd. Het communiceren erover doorheen de keten naar de maatschappij zal in de toekomst belangrijk worden. Ook hiervoor is samenwerking cruciaal.

Gewasbeschermingsmiddelen

Opvallend is dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen wel ter sprake kwam, maar zowel bij producent als bij de ketenvertegenwoordigers niet als prioritair werd gezien. Onderzoek naar alternatieve bestrijdingstechnieken en nieuwe cultivars is nodig. De keten zelf krijgt ook vanuit de retail heel wat vragen rond residu's, die vaak verder gaan dan de wetgevende eisen. Onderlinge communicatie zal hier wederom cruciaal zijn om hier eenduidigheid en logica te bekomen.

Certificering is geen doel op zich, maar een middel.

Andere thema's...

Water is eveneens een belangrijk thema dat werd aangebracht, zij het in mindere mate. De ambitie moet zijn om volledig zelfvoorzienend te zijn. Onderzoek en technologie werden tijdens het rondetafelgesprek eerder als ondersteunend genoemd.

Toekomstige stappen

De duurzaamheidsvisie is dus het kader waarbinnen actieplannen op korte termijn kunnen worden opgesteld. Die concretere initiatieven vertalen de gestelde ambities naar concrete doelen met deadlines. Het is bovendien belangrijk die ambities te monitoren en te evalueren. Ook hier moeten nog belangrijke vragen beantwoord worden. Moeten alle uitdagingen tegelijk aangepakt worden of niet, moet het verplicht zijn of vrijwillig, op sectorniveau of op bedrijfsniveau, individueel of in groepsverband...? De antwoorden hierop zullen in het verdere verloop van dit traject moeten volgen. Ze zullen afhankelijk zijn van de beoogde doelen. Wie wil meewerken aan de verdere uitwerking mag altijd contact opnemen met het AVBS secretariaat. ■